

Vrând să fac un dar poezilor români – de la care în tinerețe am primit inestimabile daruri, Nichita, Cezar, Grigore –, am îndrăznit o versiune românească a intraductibilelor și abstruselor poeme rilkeene. Mostre supreme ale unui discurs poetic somnambolic, desfidând nu numai logica și sintaxa curentă, dar și cea poetică, aceste *Elegii...* sunt, cred eu, un vârf, dacă nu un monument al spiritualității moderne europene.

Sunt fericit că limba română a strămoșilor mei și a marilor poeți români a primit și a putut cuprinde arta poetului austriac, ce se clatină și cuvântă într-un aer de o tensiune insuportabilă, între Pindar și Hölderlin, un monument de vârf inegalabil, cu siguranță, al creației europene.

NICOLAE BREBAN

Elegii Duineze

Cuprins

Fișă bio-bibliografică.....	9
Elegia întâia	17
Elegia a doua	25
Elegia a treia	33
Elegia a patra	41
Elegia a cincea.....	49
A șasea elegie	59
A șaptea elegie	65
A opta elegie	75
Elegia a noua.....	83
Elegia a zecea	91

Cine, când eu strig, mă aude cu adevărat din legiunile
îngerilor? și dacă, într-adevăr, vreunul mă va prinde
vreodată de inimă: eu mă voi fi topit în fața
prezenței sale mai puternice. Deoarece frumosul nu este
altceva
decât teribilul început pe care noi abia îl suportăm,
și îl admirăm, iar el ne ceartă ușor
în vreme ce ne distruge. Orice înger este teribil.
Astfel stau eu deci și-mi înghit tentația
negrelor suspine. Ah, pe cine îndrăznim
noi a-l dori? Îngeri nu, oameni nu
și viclenele animale observară deja
că nu ne aflăm în siguranță în această
lume însemnată. Ne rămâne probabil
undeva un pom la o margine pe care îl revedem
zilnic; ne rămâne strada de ieri

și întârziata fidelitate a unei obișnuințe,
pe care am îndrăgit-o, care ne rămase și nu mai plecă.
O, și noaptea, noaptea, când vântul încărcat de spații
ne atinge fața —, cui nu-i rămâne ea, dorita,
ușor dezamăgitoare, ce le apare greoi
inimilor singurătate. Le este oare mai ușor celor îndrăgostiți?
Ah, ei își acoperă soarta lor unul cu altul.
Încă n-o știi? Aruncă-ți din brațe golul
înspre spațiile pe care le respirăm; poate păsările
vor simți aerul mărit cu un zbor înlăuntru.

Da, primăverile vor avea nevoie de tine. Îndrăznesc
multe stele spre tine, ca să le simți. Se ridică
un val dinspre trecut sau tu,
trecând prin dreptul acelei ferestre deschise,
o vioară s-a oferit. Toate acestea au fost o misiune.
Dar o vei îndeplini? N-ai fost tu mereu
de așteptare încă risipit, când ți se
anunța o iubită? (Și unde vrei tu s-o adăpostești
când și-așa marile gânduri străine

intră și ies, și adesea rămân peste noapte).
Dacă ți-este dor totuși, cântă-i pe îndrăgostiți;
și sentimentul lor faimos, încă multă vreme nemuritor.
Pe aceia și tu îi invidiai aproape, părăsiții, pe care
îi simțeai mai demni de iubire decât cei îndestulați. Începe
mereu de la început acea încoronare de neatinș;
gândește: rezistă însă eroul, chiar și decăderea sa
i-a fost doar un pretext de a fi: ultima sa naștere.
Dar pe îndrăgostiți, epuizata natură
îi ia înapoi, de parcă nu ar fi încă o dată forțe
apte de a-i isca. Te-ai gândit tu oare la Stampa
Gaspara, în care undeva, o fată,
care și-a pierdut iubitul și a simțit, ca printr-o
exacerbată asemănare a acestuia: că am devenit ca ea?
Să nu dea în sfârșit fructe
vechile noastre dureri? Oare nu e timpul să ne despărțim
amabil de cel îndrăgostit cu tremur învingându-l:
cum săgeata învinge coarda pentru ca, împreună în săritură,
să fie *mai mult* decât ea însăși. Deoarece a rămâne nu este
niciunde.

Voci, voci. Ascultă, inimă a mea, așa cum,
în fapt, numai sfinții ascultă: încât uriașa chemare
îi ridică de la sol; ei însă, imposibili,
îngenuncheau mereu, neascultând:
și *astfel* ascultau ei. Nu de a-i fi suportat
vocea, *zeului*, deloc. Dar ceea ce e dureros aude,
neîntrerupta știre care se naște din tăcere.
Foșnește acum dinspre tinerii morți spre tine.
Oriunde intrai, nu te invoca, oare, destinul lor
în liniștea bisericilor din Roma și Neapole?
Sau ți-a apărut o nobilă inscripție cum,
de curând, tabela din Santa Maria Formosa.
Ce-mi vor ei mie? Ușor doar să înlătur aparența
nedreptății, care împiedica oarecum
curata mișcare a spiritelor lor.

Bineînțeles că e ciudat să nu mai locuiești pământul,
abia învățatele deprinderi să nu le mai exersezi,
trandafirilor și anumitor alte promițătoare lucruri
să nu le mai dai semnificația destinului uman;

ceea ce fusesem în infinit de temătoarele mâini,
să nu mai fim, și însuși numele-ți propriu
să-l părăsești ca pe o jucărie spartă.
Ciudat, propriile-ți dorințe să nu le mai vrei. Și, ciudat,
tot ce avea semnificație să lași să fluture
liber în spațiu. Și a fi mort devine dificil,
cu multe încercări, încât ajungi să simți, cu timpul,
un dram de eternitate. Dar cei vii fac
cu toții eroarea de a diferenția prea tare.
Despre îngeri (se spune) că adeseori nu știau
prea bine dacă se mișcau între morți sau între vii. Eternul
curent
irupe prin ambele domenii toate vârstele
cu sine și le domină pe ambele.

De fapt nu mai au nevoie de noi cei precoci înstrăinați,
ne dezobișnuim liniștit de ceea ce e lumesc, așa cum, cu
blândețe,
ne ridicăm de la pieptul Mamei. Și noi, cei care avem nevoie

de atât de mari mistere, noi pentru care,
 din durere, ades, sacre progrese ne apar —: *putem* noi fi
 fără ele?
 Este oare inutilă legenda că, odată, în plângerea după Linos
 printr-o primă și îndrăzneată muzică o dură paralizie se
 afirmă;
 și abia într-un spațiu înfricoșat în care un tânăr aproape
 zeiesc
 brusc și pentru totdeauna intră, golul prinse
 o asemenea vibrație încât acum ne atrage, ne împacă și ne
 ajută.

Elegia a doua

Orice înger este teribil. Și totuși, vai mie, vă invoc eu,
păsări aproape mortale ale sufletului, știindu-vă.

Unde au rămas zilele lui Tobias
când odată, dintre voi, splendisimul, stătea în simpla ușă a
casei,

ușor îmbrăcat de călătorie și deloc teribil.

(Tânărul și celuilalt, tânărului, avid privind în afară.)

De ar păși acum arhanghelul, teribilul, înapoia stelelor
în jos doar un pas și înapoi: înalt –
lovind ne-ar turti propria-ne inimă. Cine sunteți voi?

De timpuriu fericiți, voi răsfățați ai creației,
înalte șiruri, creste aurorale
ale oricărei iscări – polen al înfloritoarei dumnezeiri,
articulații ale luminii, coridoare, trepte, tronuri,